

Posudek dizertační práce

MUDr. Martin ČERNÝ

Viktimizace pacientů s duševním onemocněním

Univerzita Karlova v Praze. 1. lékařská fakulta, studijní obor Lékařská psychologie. Obhajoba
dne 18. 9. 2018

Školitel: Doc. MUDr. Jan Vevera, Ph.D.

Předložená dizertační práce se zabývá velmi aktuální a společensky důležitou problematikou – problematikou viktimizace pacientů s duševním onemocněním.

Cílem práce bylo zjistit stav násilného chování a viktimizace u pacientů trpících onemocněním ze schizofrenního okruhu a zjistit u nich i prevalenci násilného chování a viktimizace + prediktory násilného chování.

Autor v teoretické části práce seznamuje čtenáře s pojmem viktimizace a upozorňuje v souvislosti s tím, na možnosti vzniku řady psychických potíží a duševních poruch. Vychází z řady domácích i zahraničních výzkumů, zabývajících se touto problematikou. Autor svoji práci zaměřil na viktimizaci pacientů trpících onemocněním ze schizofrenního okruhu. V teoretické části dizertační práce, čtenáři přehledně a srozumitelně tuto problematiku vysvětluje s odkazem na řadu zahraničních prací. Uvádí se, že osoby se schizofrenií mohou být v určitých situacích a za určitých okolností více násilné, než osoby běžné populace. Na druhou stranu autor odkazuje i na domácí výzkumy (Vevera, Švarc, 2009), kde se uvádí, že v kontrastu s nárůstem kriminality v celé společnosti zůstává kriminalita páchaná pacienty s psychotickými, afektivními a organickými poruchami relativně stabilní a roste pouze kriminalita způsobená abúzem návykových látek. V další výzkumné studii z České republiky (Vevera, Hubbard et al. 2005) bylo zjištěno, že celková prevalence násilného chování u pacientů hospitalizovaných pro schizofrenii byla 42% u mužů a 33% u žen. Z výsledků zahraničních studií vyplývá, že pacienti trpící schizofrenií jsou častěji viktimizováni ve srovnání s běžnou populací (Fitzgerald, de Castella et al. 2005). Data z USA a Velké Británie podobně ukazují, že tito pacienti jsou při násilných konfliktech častěji oběťmi než útočníky (Hodgins, Cree et al. 2007).

Teoretická část dizertační práce byla pečlivě zpracována a byly zde odkazy na výzkumné studie z této problematiky (v ČR i v zahraničí). Škoda, že teoretická část byla zahrnuta do kapitoly úvodu a že nebyla více propracovaná (5 stran textu).

V praktické části dizertační práce (40 stran textu) má autor stanovených 5 cílových okruhů a 8 hypotéz, které se snažil výzkumem ověřit. V kapitole metody má správě a srozumitelně popsány a charakterizovány použité metody, experimentální a kontrolní skupinu. Správně jsou uvedeny i diagnostické nástroje. V průběhu výzkumu bylo použito šest škál a dotazníků pro posuzování jednotlivých sledovaných domén. Srozumitelně je charakterizovaný i průběh experimentu. Cenné je, že autor neopomněl ani etické aspekty související s výzkumem. Výsledková část dizertační práce (15 stránek textu) je přehledně zpracovaná a doplněná o dva obrázky a čtyři tabulky.

V diskusi (6 stran) se vyjadřuje k dosaženým výsledkům, které konfrontuje s podobnými zahraničními pracemi, to poukazuje u autora na hlubší odborné znalosti dané problematiky. Cenné je, že zmiňuje nejenom přínos zjištěných výsledků pro klinickou praxi, ale i limity samotného výzkumu.

Hodnocení:

Dizertační práce se zabývá aktuálním tématem, které má pro psychiatrii, psychologii a další příbuzné obory, značný význam. Autor posuzované téma velmi pečlivě a kvalitně zpracoval s přehledem relevantní literatury a jasným formulováním cílů a hypotéz výzkumu. Použité metody jsou výstižně popsány. Výsledky jsou zpracovány v sérii správně popsaných grafů, obrázků a tabulek. Pozitivně hodnotím i obsažný přehled aktuální a správně citované domácí a cizojazyčné literatury. Pro vyšší informovanost jsou cenné ukázky diagnostických nástrojů v přílohách dizertační práce.

Otzáka pro obhajobu: Vysvětlete možnosti variability prevalence viktimizace v různých studiích.

Závěr: Předložená dizertační práce splňuje všechny náležitosti kladené na tento typ práce, včetně správně citované literatury. Doktorand prokázal schopnost pracovat samostatně na výzkumných projektech. Proto doporučuji, aby po úspěšné obhajobě byl MUDr. Martinovi Černému, udělen titul Ph.D.

Praha 3. září 2018

odb. as. PhDr. Pavel Harsa, Ph.D

